

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/materialy-do-pobrania/189310,Bitwa-Warszawska-1920.html>
19.05.2024, 16:49

Bitwa Warszawska 1920

Bitwa Warszawska roku 1920 to największe militarne zwycięstwo Polski od czasów wiktorii wiedeńskiej 1683 r. Sierpniowe zwycięstwo sprzed 100 laty ocaliło niepodległą Polskę i cywilizację łacińską przed komunizmem.

Zdzisław Jasiński, Alegoria zwycięstwa w 1920 roku. Warszawo naprzód, Muzeum Narodowe w Warszawie, domena publiczna

Bitwa warszawska była kulminacyjnym momentem wojny polsko-bolszewickiej, jednym z decydujących wydarzeń w dziejach Polski, Europy i świata. Jednakże z wyjątkiem Polski ten fakt nie funkcjonuje w świadomości historycznej mieszkańców krajów europejskich.

Zauważył to już w 1931 r. brytyjski dyplomata lord Edgar Vincent d'Abernon, bezpośredni świadek wydarzeń, który w swojej książce „Osiemnasta decydująca bitwa w dziejach świata”, napisał: „Współczesna historia cywilizacji zna mało wydarzeń, posiadających znaczenie większe od bitwy pod Warszawą w roku 1920. Nie zna zaś ani jednego, które by było mniej doceniane”.

[Więcej: Mirosław Szumiło, *Bitwa warszawska 1920*](#)

***

Lista publikacji IPN, materiałów naukowych, popularnonaukowych, multimedialnych, infografiki historyczne, teki edukacyjne, wystawy

► portal przystanekhistoria.pl - artykuły, audio/wideo

► [Wojna polsko-bolszewicka](#) - portal przystanekhistoria.pl

► [Józef Piłsudski](#) - portal przystanekhistoria.pl

► [Józef Haller](#) - portal przystanekhistoria.pl

► [Bitwa o Polskę w sierpniu 1920 roku](#)

► [Paweł Libera: Wojna polsko-bolszewicka 1920 roku](#)

► [Piotr Milczanowski, Gen. Rozwadowski. Wódz, który umiał zwyciężyć i ponosić klęski](#)

► **Bitwa Warszawska 1920**

► [Stu bohaterów na stulecie bitwy warszawskiej 1920](#) - [Instytut Pamięci Narodowej](#) oraz [Wojskowe Biuro Historyczne](#) prezentuje sylwetki żołnierzy Rzeczypospolitej – obrońców Ojczyzny, których łączy walka z bolszewickim najazdem w latach 1919-1920. Poprzez biogramy opracowane przez specjalistów z WBH i IPN przybliżamy losy patriotów traktujących służbę odrodzonej Polsce jako swój oczywisty obowiązek.

► **Wydawnictwa IPN**

[1920 rok – wojna światów. 1. Studia przypadków w stulecie Bitwy Warszawskiej, red. Elżbieta Kowalczyk, Konrad Rokicki, Warszawa 2021](#)

[1920 rok – wojna światów t. 2: Europa wobec wojny polsko-bolszewickiej, red. Elżbieta Kowalczyk, Konrad Rokicki, Warszawa 2023.](#)

[Józef Piłsudski – idee, tradycje, nawiązania, red. Sebastian Pilarski, Łódź – Warszawa 2019](#)

[Agnieszka Kowalczyk, Józef Piłsudski. Pisarz. Seria: Literatura i Pamięć](#)

[Krzysztof Kaczmarski, Wojciech J. Muszyński, Rafał Sierchuła, Generał Józef Haller 1873–1960, Warszawa 2017](#)

[Janusz Odziemkowski, Ostatnia bije godzina... Armia Ochotnicza gen. Józefa Hallera 1920 r., Warszawa 2020](#)

[Sławomir Zajączkowski, Krzysztof Wyrzykowski, Bitwa Warszawska 1920, Warszawa 2020](#)

[Warszawiacy przeciw bolszewikom 1920, Studia historyczne pod redakcją Michała Zarychty, Warszawa 2022](#)

[Generał brygady Jan Kowalewski \(1892–1965\) – oficer wywiadu i kryptolog. Studia i szkice, red. Dariusz Rogut, Łódź–Warszawa 2022](#)

[Dariusz Rogut \(red.\), Kolejnictwo polskie w okresie Bitwy Warszawskiej 1920 roku i w pierwszych latach odbudowy II Rzeczypospolitej](#)

[Tomasz Niklas, Obraz zwycięstwa. Motyw Bitwy Warszawskiej w sztuce polskiej 1920–1939, IPN, Wojskowe Biuro Historyczne, Warszawa 2022.](#)

[Michał Konarski, Hubert Ronek, Srebrni na szlakach Bitwy Warszawskiej 1920 r.](#)

[Maciej Jasiński, Jacek Michalski, Janusz Skicki, Wincenty Witos - premier rządu 1920](#)

[Arkadiusz Tuliński, 6 Armia Wojska Polskiego w wojnie polsko- bolszewickiej w 1920 r. Tom 1- 2](#)

[Maciej Urbanowski, Rok 1920 w literaturze polskiej. Zarys monograficzny, Warszawa 2020](#)

[Danuta Jastrzębska-Golonkowa, Alvydas Nikžentaitis, Włodzimierz Suleja, Tadeusz Wolsza \(red.\), Bez emocji. Polsko-litewski dialog o Józefie Piłsudskim.](#)

[Danuta Jastrzębska-Golonkowa, Alvydas Nikžentaitis, Włodzimierz Suleja, Tadeusz Wolsza \(red.\), Be emociju. Lenku ir lietuviu dialogas apie Józefą Piłsudski](#)

[„Dobrze jest pomyśleć w takich czasach, co zrobiłby Piłsudski”. Listy Wacława Jędrzejewicza i Michała Sokolnickiego, red. Krzysztof Kloc, Kraków-Warszawa 2022](#)

[Moja służba Niepodległej. Wspomnienia pułkownika dyplomowanego Józefa Szostaka Filipa \(1897- 1984\). Seria: Centralny Projekt Badawczy IPN Wojsko Polskie w strukturach państwa w XX w.](#)

[Kościół wobec niepodległości Polski 1918-1989. Ludzie - miejsca - wydarzenia, red. Krzysztof Sychowicz, Jarosław Wasilewski, Białystok-Warszawa 2020](#)

[Adam Dziurok, Marek Gałęzowski, Łukasz Kamiński, Filip Musiał, Od niepodległości do niepodległości. Historia Polski 1918-1989, Wydanie IV zmienione, Warszawa 2023](#)

[Zanim nastąpiła wolność. Droga do niepodległej II Rzeczypospolitej, red. nauk. Filip Musiał i Michał Wenklar, Kraków 2021](#)

► Do pobrania

[Infografiki historyczne. Wojna polsko-bolszewicka](#)

[Biuletyn IPN nr 7-8/2020 - Dwa zwycięstwa nad komunizmem](#)

[Włodzimierz Suleja, Mundur na nim szary... Rzec o Józefie Piłsudskim \(1867-1935\), Warszawa 2018; e-book](#)

[Maciej Korcuć, Waldemar Rezmer, Zbigniew Karpus, Jeńcy 1920, Kraków-Warszawa 2020](#)

[Jan Kowalewski. Oto jest ktoś kto odczytuje bolszewickie szyfry](#)

Największe bitwy wojny polsko-bolszewickiej 1919-1921. Lista broszur

[Aleksander Smoliński - „Wyprawa wileńska” w kwietniu 1919](#)

[Juliusz S. Tym - Działania na Froncie Litewsko-Białoruskim \(czerwiec 1919-kwiecień 1920\)](#)

[Operacja zaczepna Wojska Polskiego na Ukrainie \(25 kwietnia - 11 maja 1920\)](#)

[Michał Klimecki - Pochód Tuchaczewskiego nad Wisłę](#)

[Marek Kozubel - Brody-Lwów 1920](#)

[Marek Kozubel - Zamość - Komarów 1920](#)

[Maciej Krotofil – Bitwa nad Niemnem 1920](#)

[Aleksander Smoliński – Zagon na Korosteń – październik 1920](#)

[Łukasz Przybyło – Bitwa Warszawska 1920](#)

Z serii „Patroni naszych ulic”

[Jacek Pawłowicz, Rotmistrz Witold Pilecki \(1901–1948\)](#)

[Marek Gałęzowski, Generał Stefan Rowecki „Grot” \(1895–1944\)](#)

Z serii: „Bohaterowie Niepodległej”

[Marek Gałęzowski, Jerzy Kirszak, Józef Piłsudski](#)

[Marek Gałęzowski, Stanisław Kaszubski „Król”](#)

[Anitta Maksymowicz, Agnieszka Wiśła POL](#)

[Anitta Maksymowicz, Agnieszka Wiśła, translated by James Todd, Warsaw 2022](#)

[ANG](#)

Bohaterowie Niepodległej. O niepodległość i granice Polski odrodzonej

[Bartłomiej Kluska, Ksiądz Ignacy Jan Skorupka](#)

[Przemysław Olstowski, Gustaw Orlicz-Dreszer](#)

[Tomasz Sikorski, Antoni Sikorski](#)

[Tomasz Gąsowski, Władysław Belina-Prażmowski](#)

[Radosław Wnorowski, Bronisław Bohaterewicz](#)

[Szymon Nowak, Stefan Pogonowski](#)

[Grzegorz Łeszczyński, Henryk Bolesław Dyduch](#)

[Marek Kozubel, Józef Gigiel-Melechowicz](#)

[Tomasz Dziki, Wojciech Józef Gromczyński](#)

[Barbara Męczykowska, Józef Haller](#)

[Tomasz Sikorski, Harcerze w wojnie polsko-bolszewickiej](#)

[Marek Kozubel, Edward Franciszek Herber](#)

[Szymon Nowak, Wilhelm Jakub Kasprzykiewicz](#)

[Szymon Nowak, Franciszek Sikorski:](#)

[Przemysław Kałek, Stanisław Kwaśniewski](#)

[Aleksandra Anna Kozłowska, Bolesław Roja POL](#)

[Aleksandra Anna Kozłowska, Bolesław Roja, Warszawa 2021 GER](#)

[Tomasz Ściborowski, Jan Zdzienicki, Roman Siekiel-Zdzenicki](#)

[Marek Pietruszka, Józef Bronisław Marjański](#)

[Grzegorz Gołębiowski, Mieczysław Głogowiecki](#)

[Marta Gosk, Adela Maria Jarnuszkiewicz-Surawska](#)

[Karolina Jamnicka-Kondej, Stanisław Dąbek](#)

► **Dodatki do prasy - do pobrania**

[„Bolszewicy na kolanach. Bitwa warszawska” – dodatek historyczny IPN do „Gazety Polskiej Codziennie” w rocznicę bitwy warszawskiej – 11 sierpnia 2023](#)

[dr Karol Nawrocki, *Wojna światów* – artykuł prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego w miesięczniku „Wszystko co najważniejsze” z 13 sierpnia 2022 r. W języku polskim, angielskim, francuskim, hiszpańskim, włoskim i ukraińskim](#)

[Pokazujemy Polskę światu. Prezes IPN dr Jarosław Szarek w prasie zagranicznej o znaczeniu Bitwy Warszawskiej - *Bitwa warszawska 1920. Klęska imperium zła.*](#)

[Polska bitwa o przyszłość Europy – dodatek do „Gazety Polskiej” z 12 sierpnia 2020](#)

[Bolszewika bij! Lubelszczyzna 1920 r. – dodatek historyczny do „Naszego Dziennika” z 12 sierpnia 2020](#)

[Jarosław Szarek: „Dobrze było walczyć za Polskę!” – artykuł dr. Jarosława Szarka w dodatku historycznym do „Rzeczpospolitej” z 14 sierpnia 2020 r. poświęconym wojnie polsko-bolszewickiej](#)

[Dodatek prasowy „Największe bitwy wojny polsko-bolszewickiej 1919-1921” do „Głosu Szczecińskiego” i „Głosu Koszalińskiego” – 14 sierpnia 2020](#)

[„Cud 1920 r. – na Kujawach i Pomorzu”. Dodatek prasowy IPN o polskim zwycięstwie w 1920 r.](#)

[„Rok 1920. W obronie Niepodległości – wątki podkarpackie” – dodatek prasowy IPN Rzeszów w „Życiu Podkarpackim”, „Obserwatorze Lokalnym” i „Sztafecie”](#)

[„Bitwa warszawska” – dodatek historyczny IPN do „Dziennika Polskiego” i „Gazety Krakowskiej” z 13 sierpnia 1920](#)

[100-lecie Bitwy Warszawskiej – dodatki historyczne do „Gazety Wrocławskiej” i „Nowej Trybuny Opolskiej”](#)

[„Józef Piłsudski – socjalista, naczelnik, wódz” – dodatek specjalny Oddziału IPN w Krakowie z 5 grudnia 2017 roku w 150. rocznicę urodzin Marszałka Józefa Piłsudskiego](#)

► **Infografiki historyczne. Wojna polsko-bolszewicka**

[Rok 1919](#)

[Wyprawa kijowska](#)

[Ofensywa bolszewicka](#)

[Przeciw niepodległej Polsce](#)

[Cud nad Wisłą](#)

[Generał Tadeusz Rozwadowski](#)

[Galeria plakatu – sylwetki wybranych uczestników wojny polsko-bolszewickiej](#)

[Ochotnicy na front](#)

[Ochotnicy roku 1920. Panteon bohaterów](#)

[Bitwa pod Komarowem](#)

[Bitwa o granice i bilans strat](#)

[Traktat ryski](#)

► **Wystawy**

[„Wojna światów 1920” - wystawa Instytutu Pamięci Narodowej – Warszawa, 12 sierpnia – 10 września 2020](#)

[IPNtv: 1920. Wojna światów. Wojna cywilizacji.](#)

[IPNtv: 1920. Wojna światów. Europa w ogniu.](#)

► **Teki edukacyjne - do pobrania**

[Wojna polsko-bolszewicka 1920–1921. Materiały edukacyjne dla uczniów i dla nauczycieli.](#)

► **Gry IPN**

[Gra szyfrów](#) - to **projekt gamingowy przygotowany jako gra FPP** (first person perspective), składająca się z trzech misji. Opisują one przebieg wojny polsko-bolszewickiej oraz wpływ polskiej kryptologii na jej zwycięski finał. Każdy z nas może złamać bolszewickie szyfry i zniszczyć sowiecki pociąg pancerny. Dziesiątki młodych osób wciela się w autentyczne postacie żołnierzy wojny polsko-bolszewickiej z 1920 roku, uruchamia skomplikowane urządzenia komunikacyjne sprzed 100 lat i ratuje Europę przed komunistycznym zniewoleniem. [Gra udostępniona zostanie bezpłatnie na platformie Steam](#). Można ją będzie również pobrać z AppStore oraz Sklepu Play. Działać będzie na goglach VR, PC z systemem Windows oraz urządzeniach mobilnych obsługiwanych przez iOS i Android.

[Gra planszowa „Bitwa Warszawska”](#) – Jest sierpień 1920 r. Trwa wojna polsko-

bolszewicka. Na Warszawę naciera Armia Czerwona. Czy polskim żołnierzom uda się rozbić armie napastnika? Czy Wojsko Polskie zdoła obronić Warszawę? Jeśli zawiedzie, bolszewickie armie przejdą na Zachód i po całej Europie rozleje się komunistyczna pożoga...

► **IPNtv**

[Przystanek Historia TV. Wojna polsko-bolszewicka 1919-1921](#)

[20-40-20 od Bitwy Warszawskiej do Katynia \[Film Fabularny\]](#)

[20-40-20- WYSTAWA MULTIMEDIALNA IPN – od Bitwy Warszawskiej do Katynia](#)

[Wystawa multimedialna 20-40-20- od Bitwy Warszawskiej do Katynia – briefing prasowy](#)

[This battle was to decide the fate of Europe – The Battle of Warsaw](#)

[Cette bataille devait décider du destin de l'Europe – Bataille De Varsovie](#)

[The Battle of Warsaw 1920 – 18th the landmark battle in the history of the world – educational film](#)

[La bataille de Varsovie 1920 – 18. une bataille historique dans l'histoire du monde – film éducatif](#)

[Bitwa Warszawska w materiałach filmowych Archiwum IPN](#)

[Bitwa Warszawska. Wojna o wolność Europy - Debata historyków z cyklu Drogi do niepodległości](#)

[Dlaczego Bitwa Warszawska w 1920 roku zdecydowała o losach świata? – cykl #PytaniaZhistorii](#)

[Roger Moorhouse: Bitwa Warszawska i eksport rewolucji bolszewickiej na Zachód](#)

[Roger Moorhouse: Znaczenie Bitwy Warszawskiej 1920 dla losów świata.](#)

[„Wojna światów”: IPN na 100. rocznicę Bitwy Warszawskiej – konferencja prasowa](#)

[„Portrety”, odcinek 7: „Jan Kowalewski” – 30 grudnia 2022](#)

[Dwa zwycięstwa nad komunizmem – Bitwa Warszawska i „Solidarność” – Przystanek Historia odc. 17](#)

[Polskie drogi prowadzące do Niepodległości – Przystanek Historia odc. 18](#)

[Polscy ziemianie w obronie ojczyzny podczas wojny z bolszewikami 1919-1921. \[dyskusja o książce\]](#)

[Jeńcy sowieccy 1920: Ujawniamy rosyjską manipulację – konferencja prasowa IPN](#)

[Przystanek Historia TV. Wojna polsko-bolszewicka 1919-1921](#)

[Niezwyciężeni 1920. obrońcy Ojczyzny: Wyróżnienie w kategorii 15 - 19 lat – konkurs edukacyjny IPN](#)

[Dyskusja online: Od Samhorodka do Komarowa. Wojsko Polskie w walce z Armią Konną Budionnego latem 1920 r. – Szczecin, 3 grudnia 2020](#)

[Wojna Światów 1920 - wystawa edukacyjna IPN](#)

[Wojna światów 1920 – wernisaż wystawy IPN](#)

[Militarne aspekty wojny polsko-bolszewickiej 1919-1921 \[dyskusja online\]](#)

[Bitwa Warszawska 1920 - film animowany](#)

[Bitwa Warszawska – 18. przełomowa bitwa w historii świata – film edukacyjny](#)

[Bataille de Varsovie 1920 – film d'animation](#)

[Srebrni na szlakach Bitwy Warszawskiej. Część 1 – film animowany na podstawie komiksu](#)

[Srebrni na szlakach Bitwy Warszawskiej. Część 2 – film animowany na podstawie komiksu](#)

[Battle of Warsaw 1920 – an animated film on the basis of a comic book](#)

[Srebrni on the Routes to Battle of Warsaw 1920-Part 1-an animated film on the basis of a comic book](#)

[Srebrni on the Routes to Battle of Warsaw 1920-Part 2-an animated film on the basis of a comic book](#)

[Kasztanka – cykl Co by było, gdyby zwierzęta mówiły? \[film animowany\]](#)

[Największe bitwy wojny polsko-bolszewickiej 1919-1921- broszury popularnonaukowe IPN do pobrania](#)

[6 Armia Wojska Polskiego w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 r., t. 1 i 2](#)

[Kamienie Pamięci Bohaterowie wojny polsko-bolszewickiej XI edycja projektu edukacyjnego – realizowanego przez OIPN w Poznaniu](#)

[IPNtv: Niezwyciężeni 1918 - 2018. Pokolenia Niepodległej – III miejsce w kat. FILM \(15-19 lat\)](#)

„Niezwyciężeni. Czas Próby” to porywająca opowieść o walce Polaków o niepodległość w latach 1918 – 1939 i prequel filmu „Niezwyciężeni”.

[Stefan Pogonowski – cykl BOHATEROWIE NIEPODLEGŁEJ \[English subtitles\]](#)

[Bitwa Warszawska – Wojna Światów 1920. Wystawa IPN cz. 4](#)